

Sistema d'avaluació de l'impacte organitzatiu i sobre les condicions de seguretat i salut en el treball per l'aplicació de la normativa REACH. Aplicació a una indústria química.

L'aparició de la nova normativa sobre productes químics de l'Unió Europea, anomenada **REACH** (*Registration, Evaluation, Authorization and restriction of Chemicals*) i recollida en el reglament (CE) n°1907/2006 del Parlament Europeu i del Consell de 18 de desembre de 2006, suposa un canvi en la forma d'actuació respecte a la manipulació de productes químics per part de fabricants, d'importadors, de distribuïdors i de consumidors finals.

La normativa REACH està relacionada amb la fabricació, la importació que té lloc al mercat, i l'ús de substàncies (per sí mateixes o com a part de preparats o articles). El concepte bàsic d'aquesta regulació és la idea que tant els fabricants, com els importadors o els usuaris finals de la indústria hauran de garantir una seguretat d'ús de les substàncies que es manipulin. El REACH també servirà per establir un sistema uniforme per substàncies noves i existents. Així mateix la creació d'un sistema d'autorització especial per substàncies problemàtiques.

Per això, i tal i com es deriva de les seves sigles de la paraula REACH, per poder manipular substàncies que representin volums de més d'una tona anual per fabricant i any, serà necessari en primer terme fer un registre de la substància en qüestió. Aquest registre es farà mitjançant l'actuació de l'Agència de registre Europea de substàncies químiques (ECHA). Seguidament serà avaluada per determinar si compleix amb totes les garanties legals i de seguretat i de salut, tant per les persones com pel medi ambient. A continuació, a través dels òrgans de la UE haurà de ser autoritzada. Finalment la substància podrà ser autoritzada o bé restringida per l'Agència, amb la necessitat de buscar un substitutiu de característiques similars.

La normativa REACH pretén que es generi informació sobre les propietats de les substàncies químiques, preparar els assentaments de seguretat química i desenvolupar estratègies per manipular aquest risc. També es considera important assegurar que el resultat de la informació es troba disponible per l'usuari final i el públic en general. Amb tot això, es pretén encoratjar a la indústria a desenvolupar i fer servir substàncies menys perilloses per la salut i el medi ambient.

El REACH permet a les autoritats prendre accions més ràpides per tal de reduir el risc si és necessari.

Aquesta nova normativa de caràcter europeu es caracteritza per la seva complexitat i per la seva incidència sobre diferents sectors socials, per això dintre de l'estudi s'han definit els següents objectius:

Un primer objectiu d'aquest estudi serà exposar la nova normativa d'abast europeu sobre productes químics REACH (Registration, Evaluation, Authorization and restriction of Chemicals), que ha entrat en vigor el juliol de 2007.

Un segon objectiu consistirà en avaluar l'acció o impacte que podria causar la implantació de la normativa sobre les indústries químiques i el seu entorn, tant a nivell de negoci, com a nivell personal.

Finalment es definirà una petita empresa fabricant de productes químics a partir de la qual es veuran els impactes que causarà l'aplicació de la nova normativa REACH.

Aquest estudi pretén ajudar a quantificar els possibles impactes que puguin sorgir a partir de l'entrada en vigor de la nova normativa sobre productes químics. Aquests impactes poden influir sobre la salut dels treballadors, sobre el medi ambient i també sobre l'economia, tant a nivell local com a nivell internacional.

Per poder aconseguir establir els impactes, serà necessari en primer lloc tenir un bon coneixement tant de les lleis químiques actuals, com de les que aniran sorgint successivament, com la nova normativa REACH.

D'altra banda, també serà necessari veure els possibles impactes que podrien afectar a una petita empresa química, per poder, si és necessari, extrapolar els resultats per a empreses del mateix tipus influenciades també per la normativa REACH.

Així doncs, aquest estudi servirà de guia d'iniciació per aquells empresaris i/o persones relacionades amb el món de la química a nivell industrial, que vulguin començar a determinar el grau en que es veuran afectats per la nova normativa.

L'impacte que causarà la nova normativa s'analitzarà a partir d'una empresa virtual dedicada a la fabricació d'adhesius situada a la província de Girona.

Els impactes es centraran en dos productes, una cola produïda en grans quantitats, però sense gaires implicacions pel medi ambient ni per la seguretat de les persones, i una altra que es produeix en quantitats més reduïdes però que inclou substàncies perilloses pel medi ambient i per les persones.

A partir de l'anàlisi dels diferents impactes (pel medi aquàtic, pel sòl, per l'atmosfera, i per la seguretat de les persones al lloc de treball), s'han realitzat unes matrius d'impacte que ajudaran a determinar l'impacte econòmic que causarà la normativa sobre l'empresa en qüestió.

A partir de la construcció de les matrius, es podrà veure com l'impacte de la nova normativa Europea (REACH), suposarà una inversió econòmica per totes les empreses del sector químic. Aquesta inversió s'haurà de centrar en la substitució de les matèries primeres que puguin ser perilloses per les persones i el medi ambient, en la formació de personal per l'adaptació a la normativa, en el canvi de processos industrials, en el registre de substàncies, i de forma associada, a la formació de consorcis empresarials per fer-hi front.

Aquestes noves lleis que inicialment es veuran com a una càrrega per l'indústria, degut a que requereixen una intensa atenció, faran aparèixer nous costos associats i causaran entrebancs en els negocis. Tot i això, l'implantació de la normativa suposarà que a llarg termini es redueixi el cost de les actuacions sobre el medi ambient i millorin

els problemes relacionats amb la salut dels treballadors per exposicions a certes substàncies al lloc de treball, reduint de forma considerable el costos que se'n deriven.

Tot i que aquest document serveixi per introduir-nos en la nova normativa sobre productes químics de la Unió Europea (REACH), i degut al gran numero de lleis i normatives que sorgeixen contínuament, caldrà una constant actualització tant del personal com de les bases de dades existents per poder fer-hi front.